

Klaus Maria Brandauer:

„Efortul, căutarea...”

După o absență de câțiva ani din teatre și de pe platourile de filmare, celebrul actor Klaus Maria Brandauer (cunoscut publicului român ca protagonist al filmelor *Mephisto* și *Colonelul Redl*) revine pe scena vieneză, la Burgtheater. Reproducem câteva fragmente din interviul pe care l-a acordat în preajma premierei cu *Cyrano de Bergerac* de Edmond Rostand (regia: Sven-Eric Bechtolf), în care joacă rolul titular.

În răstimpul cât n-a mai apărut pe scenă, Klaus Maria Brandauer a terminat numai, ca regizor, filmul *Mario și vrăjitorul*, inspirat dintr-o nuvelă a lui Thomas Mann. Treptat, însă, și-a recăpătat interesul pentru teatru. “Ciudat – spune el –, acest lucru s-a întâmplat datorită muzicii, prin spectacolul-concert cu *Manfred* de Schumann, pe textul lui Byron, o operă de artă totală. Apoi, prin reprezentațiile cu *Peer Gynt* și

Egmont. E vorba despre o atracție instinctivă... Chiar dacă ești, trup și suflet, om de teatru, tot te gândești uneori, noaptea: «Hai, să fim serioși, nu ești atât de grozav!» (...)

Până la *Cyrano*, a apărut pe scenă, la Berlin și la Londra, doar în piesa lui Esther Vilar despre Albert Speer. Klaus Maria Brandauer a dorit de mai multe ori să realizeze *Cyrano de Bergerac*, o dată să-l joace, altă dată să-l monteze – ba chiar ambele. “N-a fost să fie cum am vrut eu! Dar piesa mi-a rămas la inimă. Și asta tocmai într-un moment când, am senzația, se umblă cam neglijent cu textele, iar unora nici măcar nu le plac piesele pe care le aleg! La *Cyrano* țin foarte mult pentru că trebuie să-ți bați capul nu ce spui, ci cum spui. Nu-i nici un mare secret în text – el se destăinuie singur. Secretul stă în oamenii care rodesc, care trăiesc textul.”

Aprecierile defavorabile la adresa piesei – considerată un fel de pastorală sau de poveste romantică – nu-l deranjează. “Tocmai așa o vedem și o facem și noi. Bineînțeles, este ceva mai mult, o piesă despre bărbați, despre camaraderie soldățească. Îmi plac textele «deschise», care lasă loc liber întrebărilor. Ce înseamnă un nas lung? Nu vreau să spun nimic acum, nici măcar cuvântul «marginalizat» sau cuvântul «străin». Să sperăm că vom reuși ceea ce îmi doresc cel mai mult, anume ca spectatorii să completeze singuri spațiile lăsate libere de piesă. (...)

Forma piesei este, desigur, un corset pentru spectacol, care s-ar putea să pară vetust. Dar de când forma este ceva învechit? Oare n-avem astăzi prea puțină formă? Nu ne închipuim, cumva, că putem trece peste toate? Când văd un spectacol în care nu există nici un principiu, nici o temelie, am impresia că asist la lupte libere.”

Ceea ce critică Brandauer la spectacolele care-i displac este mai ales “nerespectarea textului”. “Fidelitate totală față de piesă nu există și nici nu poate exista. Desigur, pentru că noi o interpretăm. Dar modul în care este relatată o poveste pe scenă n-ar trebui să fie la discreția bunului-plac!”

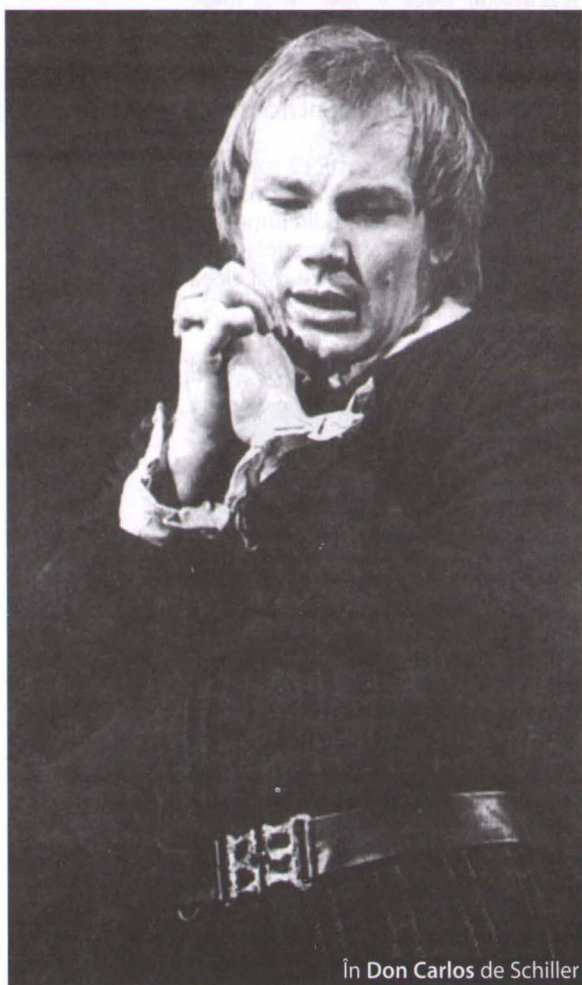
Pentru a ilustra această opinie, Brandauer joacă rapid o scenă din *Cyrano*. Cyrano vrea să scape de camerista Roxanei pentru a rămâne singur cu iubita lui. “Este grozav de amabil cu ea, îi oferă de toate. Asta, pentru ca Roxane să vadă cum știe să se poarte acest bărbat cu o femeie, chiar dacă e vorba doar despre o servitoare. Firește, s-ar putea ca lucrul să nu fie sesizat (...) Dacă am arăta că Roxane e lesbiană, că *Cyrano* e homosexual, iar contele Guiche ar apărea în pielea goală, diferite ziare vieneze n-ar face o reclamă teribilă!”

Brandauer n-ar vrea să fie greșit înțeleasă critica sa la adresa teatrului actual. “Pricep foarte bine că există două puncte de plecare în creația teatrală: fie îți place ceva, fie critici ceva. Asta înseamnă că reprezintă ceva ca să critic, să comentez... Dar, în acest caz, pentru mine, actor, este greu să mă identific cu ceea ce înfățișez. Știu că nu pot fi cel pe care pretind că-l joc. Totuși, dacă aș fi cât de cât el, nu m-ar deranja. Și nici pe spectator! Nu este vorba de vreo iluzie naivă, ci de altceva care, pentru câteva momente, anulează impresia de teatru. Acest lucru se întâmplă uneori și atunci e frumos”. Klaus Maria Brandauer nu se ferește să numească aceste momente “mitice, mistice, religioase”. “Dar vă rog să nu luați cuvintele mele prea în serios! Numai că aceste momente mă fac să-mi închipui că, pe parcursul poveștii, pot să-mi îmbunătățesc viața, pot să-mi ordonez sentimentele și să-mi pun mintea la contribuție, pentru ca apoi să obțin asta și de la public. Este, așadar, o stare excepțională. Câteodată, efortul, căutarea, năzuința sunt prea mari. Atunci îmi pierd ușurința și seninătatea. Atunci mă crispez puțin. Ceea ce este, în orice caz, preferabil rutinei.”

Karin Kathrein

(în “Die Bühne” nr. 12/1999)

Traducerea: Paul Cazaban

În *Don Carlos* de Schiller